

De weergoden zijn grillig gehumeurd. Na een droge novembermaand volgde een natte decembermaand. Ook de start van 2012 kenmerkt zich door overvloedige regenval. Voor de lelieoogst lijkt dit niet al te grote consequenties te hebben, zo blijkt uit het relaas van een tweetal kwekers uit de Noordoostpolder en Overijssel. Anders is het met de prijsvorming die in een forse dip zit.

Moeizaam einde lelieseizoen

Tekst: Gerrit Wildenbeest
Foto's: René Faas, Gerrit Wildenbeest, PR

Als door de wol geverfde leliekwekers hadden gebroeders Huetink (Huetink Lelies BV, Lemelerveld) tijdens de fantastische rooiimaand november al wel het gevoel: dit gaat té mooi, er komt binnenkort een weersomslag. Begin december kwam die omslag. In de eerste helft van december viel er ongeveer 100 mm regen. "Door de voorgaande droogte kon de bodem natuurlijk wel wat hebben, maar toen het dagen doorregende raakte de bodem toch verzadigd". Gelukkig was er maximaal geprofiteerd van de droge novembermaand. "Daardoor konden we wel eens een dagje overslaan; de droogwanden stonden vol, er was buffer genoeg om de verwerking door te laten gaan. De verwerking liep overigens als een zonnetje, door de vroege afrijping was het gewas redelijk vrij van stelen."

RUSTIG

Op 1 december hadden de Huetinks 75 procent van het totaal te rooien areaal van 125 hectare (Huetink teelt alle groepen) gerooid. Met de verwerking verwachten ze rond 10-15 januari klaar te zijn. Het rustigjes aan rooien van het resterende areaal is een bewuste keuze. Rond de kerst de teugels wat laten vieren is natuurlijk altijd aangenaam, maar ook de marktsituatie speelt daarin een rol. Henri: "De handel in Orientals loopt op dit moment niet goed, misschien met uitzondering van de top-tienrassen. Daar is een aantal redenen voor aan te wijzen. Ten eerste was de zuidelijk halfrond lelieoogst afgelopen jaar niet gering. Daarbij komt dat veel kwekers de afgelopen maanden

veel hebben gerooid, waardoor er veel volume in snel tempo op de markt kwam. Tenslotte kijken door de onzekere wereldeconomie veel klanten van onze kopers de kat even uit de boom. Dat alles legt een druk op de markt. Dat is een reden voor ons om een tandje langzamer te gaan". Daarbij wordt de weersituatie wel nauwlettend in het ooggehouden. Mocht de wind plotseling naar het oosten draaien, dan kan het restant er met een eindsprint in een paar dagen uit zijn. Over de opbrengsten is Henri tevreden. "Het is gewoon een normale droogte kon de bodem natuurlijk wel wat hebben, maar toen het dagen doorregende raakte de bodem toch verzadigd". Gelukkig was er maximaal geprofiteerd van de droge novembermaand. "Daardoor konden we wel eens een dagje overslaan; de droogwanden stonden vol, er was buffer genoeg om de verwerking door te laten gaan. De verwerking liep overigens als een zonnetje, door de vroege afrijping was het gewas redelijk vrij van stelen."

een paar graadjes minder dan ten noorden of oosten van ons teeltgebied. En we hadden een week ervoor een bui regen gehad, terwijl we door het droge voorjaar eind april ook al zijn gaan beregenen". De vochtige grond zorgde voor wat bescherming, waardoor vorstschade grotendeels voorkomen werd. De geringe schade die er was kwam dan ook vooral voor op de relatief droogste percelen.

VENIJN

Gevraagd naar zijn eindoordeel over het lelieseizoen vindt Henri het te vroeg om de balans op te maken. "Ik wacht daarmee tot de laatste bollen verhandeld zijn. In de lilies zit het venijn meestal in de staart". Het bewijs daarvoor wordt dit seizoen geleverd door de dalende prijzen voor vooral de Orientals van de afgelopen maanden. Zoals gezegd speelt Huetink daarop in door het resterende areaal rustigjes

'Ceasars Palace' (links) en 'Venetian', een tweetal LA-hybriden die Huetink lelies BV teelt binnen kwekersvereniging Casino Lilies

aan te rooien en door het verwerkte, nog niet verkochte product eventueel USA te spoelen en in te pakken, zodat het later uit het ijs alsnog verhandeld kan worden. Dat in verwachting dat de Oriental- en OT- markt later in de ijshandel nog wel de nodige verkoopkansen zal geven, omdat menig koper voorzichtig heeft ingekocht. Het areaal is ongeveer hetzelfde als vorig jaar en er zijn mede door het vorsteffect, naar ons gevoel, niet meer Oriental en OT-bollen gerooid." De huidige vraaguitval aan koperszijde wordt vooral veroorzaakt door het eerder genoemde onzekere economische getij, maar Huetink heeft het gevoel dat zoals gezegd in de ijshandel nog wel de nodige vraag zal ontstaan. "Bij het besluiten tot doorbeheven maken we wel duidelijk keuzes; bij lang niet alle rassen en maten is het verstandig om in te pakken en in te vriezen."

Sowieso is het de laatste jaren een tendens dat het voorraadrisico meer bij de kweker komt te liggen. Huetink merkt dat al heel duidelijk bij zijn droogverkoopssortiment, waar enkele kopers soms wel tien keer terug komen voor een aankoop, waardoor de handel soms ver in het voorjaar doorloopt. Een en ander betekent wel dat er geïnvesteerd moet worden in bewaarcapaciteit, maar het voordeel is dat er op deze manier een stabielere prijsniveau kan ontstaan, omdat de producent zijn bollen gedoseerder kan verhandelen. Bij dat nastreven van een stabielere prijsniveau, draagt het telen van soorten in kwekersvereniging verband ook bij, vanwege het streven naar meer balans tussen productie, afzet en prijs.

NETJES GEROOID

Ook Ebbers Bloembollen BV (Creil) moest nog een staartjes lilies rooien, toen begin december

een natte weersperiode aanbrak. "Het begin van het rooiseizoen en het eind was wat moeizaam", vat Frans Ebbers bondig samen. Het lijkt alweer lang geleden, maar ook de eerste helft van oktober, bij de start van het rooiseizoen van de aziaten/LA's, was het nat. Daarna volgde een periode van uitzonderlijk goed rooiweer. Net zoals veel leliekwekers had Ebbers Bloembollen BV, gespecialiseerd in LA's/Aziaten (90 procent areaal LA's, 10 procent aziaten en potaziaten), bij het aanbreken van de natte periode in december verreweg het grootste areaal gerooid. "We moesten na 5 december nog zo'n 1700 RR rooien". Dat gaf, ook gezien de grondsoort, weinig problemen. Ebbers rooide de laatste lilies op 10 december; 15 december was de verwerking ook geklaard. Dat ondanks het feit dat het rooien wat langzamer ging door de overdadige wortelvorming. Ook de productie in de schuur lag wat lager dan andere jaren. "De beworteling was dit jaar heel intens". De heftige beworteling wijft Frans aan het zoeken van de plant naar water in de droge periode.

Men streeft er bij Ebbers altijd naar een week voor de kerst klaar te zijn, speciaal met het oog op de Poolse medewerkers die graag met kerst thuis willen zijn. "We houden wel altijd een slag om de arm, want je hebt te maken met de natuur, maar dit jaar is dat ruim gelukt. We zijn al met al tevreden over het rooiseizoen, er is netjes gerooid". Het bedrijf heeft een groot deel van de bollen voorverkocht. Op dit moment valt de prijsvorming voor het minder coulante C-sortiment tegen, de A-soorten blijven redelijk prijshoudend. "We zijn in z'n totaliteit tevreden. Het doet je als kweker deugd goede bollen te kunnen leveren. En het is en blijft ons streven marktgericht te produceren". Dat gebeurt onder meer door deelname in het samenwerkingsverband Bloems, waarin acht leliekwekers deelnemen.

KOUDE KERMIS

Gert Sijm, directeur van VWS Flowerbubs BV uit Broek op Langedijk, is behoorlijk kritisch over de huidige marktsituatie in de lilies. "De bloemenprijzen zijn veel te laag, de klanten in het buitenland verdienen niks". Op dit moment vangen veel bloementelers maar de helft van de normale bloemenprijzen. Op de belangrijke Aziatische markt zal voor een wending ten goede het Chinese Nieuwjaar (23 januari) bepalend zijn, verwacht hij. Verhoudingsgewijs springt China er overigens nog gunstig uit, maar in andere Aziatische landen als Taiwan, Vietnam en Thailand is het bar slecht. Een traditioneel grote afnemer als Japan ondervindt momenteel de naweeën van de kernramp in Fukushima, waardoor de bollenverkoop naar dit land met zo'n 20 procent is gedaald. Eigenlijk is de mondiale tendens al twee jaar slecht, maar de kwekerij houdt daar veel te weinig rekening mee, stelt Sijm. De stijgende prijsstendens in september en oktober verleidde menige kweker om maar niet te verkopen, waardoor de export

zelfs tegen tekorten aanliep. "Men bleef op de bollen zitten, in de verwachting dat de prijzen verder zouden stijgen". Dat is niet gebeurd, in november en december daalden de prijzen snel; de kwekerij kwam van de bekende koude kermis thuis. Kwekers moeten veel meer produceren naar de vraag in plaats van naar wat ze zelf willen verkopen, is de boodschap van de VWS-directeur. Bijna een gelukje is nog dat er dit jaar zo'n 10 procent minder bollen zijn geoogst door het vorstschadeverhaal. Daardoor is de uitbreiding beperkt gebleven tot 5

Gert Sijm: 'Kwekers moeten produceren naar de vraag'

procent in plaats van 15 procent die op basis van het geplante areaal kon worden verwacht. Een voorbeeld van die niet marktconforme uitbreiding is die van de OT-hybrid 'Yellowveen' van 45 naar 50 hectare. "Een uitbreiding van 10 procent in een jaar, dat is een veel te grote stap". Ook van een soort als 'Belladonna' zijn meer bollen dan de markt vraagt. Sowieso is wat wel en niet goed loopt heel erg een soortverhaal. Dat de LA-markt momenteel ook op een dieptepunt zit heeft eveneens te maken met uitbreiding in soorten waar de markt niet om vraagt. Over de kwaliteit van de lilies dit jaar is Gert wel tevreden. "Het suikergehalte in de bollen is hoger dan in voorgaande jaren, dat is goed voor de lange bewaring". Tot slot wil hij nog wel een advies geven aan kwekers die nog een restant moeten rooien. Vaak zal dat gaan om niet-gevraagde soorten. Opslaan in het ijs heeft weinig zin en kan zelfs marktverstoring werken. Dus: "Frezen die handel!"